

М.І. Іовенко, студентка,
С.В. Бреус, к.е.н., доцент

Київський національний університет технологій та дизайну
**ЯКІСНА ВИЩА ОСВІТА В СИСТЕМІ ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКИХ
ЦІННОСТЕЙ**

Проблемам якості освіти, формуванню демократичних цінностей присвячена значна кількість наукових і науково-методичних публікацій таких науковців: В.П. Андрущенко, Н.В. Балабанова, В.Г. Вікторов, І.А. Зязюн, С.В. Кострюков, В.Г. Кремень, О.І. Локшина, В.І. Луговий, В.С. Лутай, О.В. Сухомлинська та ін.

Вибір України на користь євроінтеграції зумовлений серед таких пріоритетів як ринковість економіки, демократичні свободи, відповідальність, також високою якістю життя в країнах Європейського Союзу [6].

Вища освіта (у всій широті та неоднозначності цього поняття) все частіше називається локомотивом усіх суспільних змін новітнього часу. Більше того, їй «може бути повідомлено нову властивість - випереджувальний характер, що перехоплює еволюцію суспільства» [4].

Довгостроковий прогресивний розвиток суспільства бачиться лише у зв'язку із розвитком вищої освіти, підвищенням її якості та ролі, адже інформація та знання, якими володіє людина, є джерелом зростання національного добробуту. Вищий навчальний заклад сьогодні можна вважати центром освітньої «піраміди» з погляду принципу безперервності освіти впродовж життя. Саме тому паралельно з загальносвітовими тенденціями збільшення контингенту студентів зростають вимоги до ВНЗ як з боку тих, хто в них навчається, так і з боку держави чи інвесторів; гостріше постає потреба мобільності студентів, що в свою чергу прискорює процеси кооперації та інтеграції систем вищої освіти [2].

В.Г. Вікторів виділяє в структурі поняття «якість освіти» такі складові, як якість навчально-методичної бази; якість педагогічних кадрів та професорсько-викладацького складу; якість об'єкта навчання [1].

Основою знань є інформація (відомості про досвід), яка після інтелектуального опрацювання перетворюється у знання, з яких освіта формує життєві компетенції. Перехід від накопичення інформації до оволодіння знаннями методологічно дуже складний. Набагато складнішим є процес набуття мудрості, адже це «не просто знання, а знання особливе, знання добродійності, знання про благо, або, як нині говорять, досягнення вищих ціннісних смислів буття» [5].

Для України актуальним залишається запозичення і осмислення досвіду з впровадження процедур та розвитку культури якості вищої освіти в країнах Євросоюзу, участь в Болонському процесі, оцінка власного надбання з даної проблеми. Вища освіта вже не може залишатися монополією держави, а відтак на часі створення незалежних агентств з гарантування (чи оцінки) якості освітніх послуг, програм, навчальних дисциплін, знань і тощо.

В контексті використання досвіду європейських країн система зовнішнього незалежного тестування довела свою ефективність, знищивши тіньовий ринок "вступних" хабарів обсягом до приблизно 2 млрд. грн щороку.

Влада пропонує залишити оцінювання результатів навчання лише вишам. Проте отримати реальну порівняльну оцінку якості освіти у різних закладах це не дає можливості. У світовій практиці така оцінка здійснюється також з боку суспільства через незалежні агенції та кваліфікаційні центри, які проводять іспити, зокрема, за суспільно значимими професіями, наприклад, такими як лікар, учитель чи правник.

Щодо зв'язку освіти з сучасним ринком праці – цікавою є думка про включення роботодавців на всіх етапах освітнього процесу. Вони матимуть змогу впливати на зміст освіти, встановлення кваліфікаційних вимог до професії, а також вимірювати рівень кваліфікації через кваліфікаційні комісії. Таким чином, студенти справді отримуватимуть професію, яка визнаватиметься

на ринку праці. Відпаде потреба доучуватися, щоб відповідати вимогам роботодавців. Це збільшує шанси отримати першу роботу і працювати за спеціальністю.

Потрібно створити умови для роботи викладача, а саме - гарантувати гідну оплату праці, вивільнити час для заняття науковими дослідженнями.

Важливою ознакою інтеграції в європейський освітній простір є забезпечення мобільності студентів: зовнішньої і внутрішньої. Тобто, це можливість студентам під час навчання вчитися, проходити практику, стажуватися в інших вищих навчальних закладах країни. Луганчани зможуть на семестр чи рік поїхати до Львова, а Івано-Франківці - Харкова чи Одеси. Так само українські студенти зможуть їздити за програмами навчального та наукового обміну в Європу. А отримані там оцінки будуть визнаватися в Україні - як і українські - за кордоном [3].

Таким чином, українське суспільство переживає складний період переходу до цінностей нової епохи. Переосмислюється система загальнолюдських цінностей. Якісна вища освіта постає глобальною цінністю та умовою конкурентного стратегічного розвитку суспільства.

Список використаної літератури

1. Вікторов В.Г. Управління якістю освіти (соціально-філософський аналіз): Монографія. - Дніпропетровськ: „Пороги”, 2010. - 286 с.
2. Вікторов В. Проблема управління якістю освіти (соціально-філософський аналіз) // Вища освіта України. - 2011. - 4 (14). - С. 16-24.
3. Гриневич Л. Две модели высшего образования - два пути развития страны [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ru.osvita.ua/vnz/high_school/34408/.
4. Селезнева Н.А. Размышления о качестве образования: международный аспект // Высшее образование сегодня. - 2005. - №4. - С. 35-44.
5. Скотний В.Г. Філософія: історичний і систематичний курс. - К.: Знання України, 2010. - 576с.

6. Терещенко Ю.І. Світ обертається довкола творців нових цінностей (Освіта як екзистенційний пріоритет України) // Віче. - 2004. - №6 (111). - С. 108-125.